

Llicenciatura de Periodisme
Curs 1995 - 1996

Assignatura : DISSENY GRÀFIC I DIRECCIÓ D'ART EN PREMSA
Codi : 20740

Segon semestre

Professor : Daniel Tena Parera

Programa

1. DISSENY GRÀFIC

Evolució del disseny

Àmbits del disseny gràfic

Característiques del disseny gràfic

Història del disseny gràfic

Les avantguardes i els moviments artístics

Definició de disseny

Noció de creativitat gràfica

Estilisme

Formalisme

Funcionalisme

Teoria de la forma

El gestaltisme

Lleis del gestaltisme

Polisèmia i monosèmia

2. MISSATGE VISUAL

Missatge bimèdia

Text base i codificació

Esquemes de comunicació

Legibilitat textual i visibilitat

Múltiples lectures

Jerarquies de lectures

Participants en el missatge gràfic

Diversitat cultural

Sistema gràfic

Signes: imatge, text, grafisme i color

3. ESTRUCTURA DEL MISSATGE ESCRIT

Compaginació

- Espais de compaginació
- Tipografies i lectures
- Variables visuals
- Identificació visual

La retícula

- Estructura oculta
- Tres/sis columnes
- Dues/quatre columnes
- Combinació d'amples diferents
- Tipografia i retícula

Disseny

- Periòdics
- Revistes
- Altres productes gràfics

4. TIPOGRAFIA

Entorn tipogràfic

- Congenialitat
- Significat

Variables visuals

- Paràmetres de composició
- Funció signe - codi tipogràfic
- Variables visuals de la tipografia

Reproducció de la tipografia

- Qualitat de reproducció
- Reproducció deficient
- Noves tipografies: tipografia en moviment, caràcters dinàmics i metafonts

5. GRÀFICS

Il.lustracions

- Estil de les fotografies: revistes, prospectes, publicitat, retrats, reportatges, paisatges, esports i oci.

Infogràfics

- Història
- Organograma de producció
- Espais infogràfics: de les tres dimensions a les dues dimensions.

Reproducció de les il.lustracions

- Paràmetres de les il.lustracions
- Classes d'il.lustracions
- El redimensionatge

6. EL COLOR

Expressió cromàtica
Color denotatiu
Color connotatiu
Color esquemàtic

Ús del color

Harmonia i contrast
Els colors

Reproducció del color

Estàndards industrials
Elements de comprovació:
contrast, intensitat, brillantor, densitat

7. ENTIPOLOGIA

Classificació dels productes gràfics
Editorials
Paraeditorials
Extraeditorials

El producte imprès

Aspectes que el condicionen
Periòdics: La revista i el Diari

8. PROCÉS GRÀFIC

Producció

Projecte i planificació
Preimpressió
Impressió
Acabats

Els costos

Dels originals
De reproducció i difusió
De producció

9. FORMAT I SUPORT

Suports d'inscripció

Relacions entre el format i el suport
Classes de formats

Proporcions

Classiques i tradicionals
Lliures

El paper

Evolució
Classes de paper d'impressió
Plec de màquina
Casats

10. ELS MULTIMÈDIA

Sistemes multimèdia

Concepte multimèdia i interactivitat

Característiques

Tecnologia per a la informació interactiva

VDI

CD-ROM

CD-I

DVI

Autopistes de la informació

Aplicacions multimèdia

El llibre interactiu

El diàri i la revista electrònics

Punts d'informació i altres

11. ANÀLISI I PRODUCCIÓ DE PRODUCTES GRÀFICS

BIBLIOGRAFIA GENERAL

BLANCHARD, Gérard. La letra. Barcelona: CEAC, 1990

QUARANTE, Dannielle. Diseño industrial 1 i 2. Barcelona: CEAC, 1992

MOLES, Abraham. El grafismo funcional. Barcelona: CEAC, 1990.

SATUÉ, Enric. El diseño gráfico. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

SWANN, Alan. Cómo diseñar retículas. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

SWANN, Alan. Bases del diseño gráfico. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

SWANN, Alan. La creación de bocetos gráficos. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

SWANN, Alan. El color en el diseño gráfico. Barcelona: Gustavo Gili, 1990

MARSHALL, Hugh. Diseño fotográfico. Barcelona: Gustavo Gili, 1990

BANN, David. Cómo corregir pruebas de color. Barcelona: Gustavo Gili, 1992.

MARCH, Marion. Tipografía creativa. Barcelona: Gustavo Gili, 1989

OWEN, William. Diseño de revistas. Barcelona: Gustavo Gili, 1991.

SULLIVAN, Peter. Newspaper graphics. Darmstadt : IFRA, 1987.

SULLIVAN, Peter. Information graphics in colour. Darmstadt: IFRA, 1993

GARCIA, Mario R. Diseño de diarios a color. Darmstadt: IFRA, 1989

NOGUERAS MUNTADAS, M. Page Maker. Barcelona: Inforbook's, 1994.

NOGUERAS MUNTADAS, M. FreeHand 3.0-3.1. Barcelona: Inforbook's, 1992

ENCICLOPEDIA UNIVERSAL ILUSTRADA EUROPEO-AMERICANA. Madrid: Espasa Calpe, S.A., 1981.

Scienza, tecnologia e arte della stampa. Grafica 1**. Tomo II. Antonio Ghiorzo Editore.

GRAPHIS DESIGN
GRAPHIS POSTER
GRAPHIS TYPOGRAPHY
CREATIVITY
S.P.D. PUBLICATIONS DESIGN ANUAL
NEWSPAPER DESIGN
PRINT REGIONAL DESIGN

NOTA

La bibliografia de l'assignatura de segon semestre Disseny, Composició Visual i Tecnologia en Premsa és complementària. Es recomana la consulta de les revistes i llibres especialitzats en disseny gràfic que apareixen en el mercat periòdicament.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

Tema 1

QUARANTE, Dannielle. Diseño industrial 1 y 2. Barcelona: CEAC, 1992

SATUÉ, Enric. El diseño gráfico. Madrid: Alianza Editorial, 1992

ENCICLOPEDIA UNIVERSAL ILUSTRADA Europeo-Americanana. Suplement anual 1975-19756. Madrid: Espasa Calpe, S.A., 1981

SATUÉ, Enric. El diseño gráfico. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

Tema 2

MOLES, Abraham. El Grafismo funcional. Barcelona: CEAC, 1990.

Tema 3

SWANN, Alan. Bases del diseño gráfico. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

SWANN, Alan. La creación de bocetos gráficos. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

BLANCHARD, Gérard. La letra. Barcelona: CEAC, 1990.

SWANN, Alan. Cómo diseñar retículas. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

Tema 4

BANN, David. Cómo corregir pruebas de color. Barcelona: Gustavo Gili, 1992

MARCH, Marion. Tipografía creativa. Barcelona: Gustavo Gili, 1989.

BLANCHARD, Gérard. La letra. Barcelona: CEAC, 1990.

Tema 5

MARSHALL, Hugh. Diseño fotográfico. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

SULLIVAN, Peter. Newspaper graphics. Darmstadt: IFRA, 1987.

SULLIVAN, Peter. Information graphics in colour. Darmstadt: IFRA, 1993.

Tema 6

MOLES, Abraham. El grafismo funcional. Barcelona: CEAC, 1990.

SWANN, Alan. El color en el diseño gráfico. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

BANN, David. Cómo corregir pruebas de color. Barcelona: Gustavo Gili, 1992.

Tema 7

Scienza, tecnologia e arte della stampa. Grafica 1**. Tomo II. Antonio Ghiorzo Editore.

MOLES, Abraham. El Grafismo funcional. Barcelona: CEAC, 1990.

Tema 8

MOLES, Abraham. El Grafismo funcional. Barcelona: CEAC, 1990.

QUARANTE, Dannielle. Diseño industrial. Barcelona: CEAC, 1992.

Tema 9

MOLES, Abraham. El Grafismo funcional. Barcelona: CEAC, 1990.

Tema 10

Documentació aïllada

Tema 11

NOGUERAS MUNTADAS, M. Page Maker. Barcelona: Inforbook's, 1994.

NOGUERAS MUNTADAS, M. FreeHand 3.0-3.1. Barcelona: Inforbook's, 1992

Avaluació general del curs

La matèria s'imparteix en classes teòriques i pràctiques i les qualificacions són independents per a cadascun dels dos tipus de classe. Cada professor exposarà el sistema d'avaluació dels continguts que es donaran.

El professor de teoria serà el responsable de la qualificació final. Aquesta qualificació final s'obtindrà després de superar la prova teòrica i la prova pràctica. Suspendre una de les dues parts comportarà no obtenir la qualificació suficient de la matèria.

Posat cas que no se superés alguna de les parts, la nota de la part aprovada es guardarà fins al setembre. Passat aquest període, l'alumne haurà de tornar-se a examinar de tota l'assignatura.

Avaluació teòrica

A part de les convocatòries per semestre (gener i juny) la part teòrica de l'assignatura es pot superar per l'avaluació continuada del curs. Per aplicar aquest sistema caldrà superar diverses proves al llarg del curs:

- 1/ treball comparatiu, en grups de quatre (10% de la nota teòrica);
- 2/ treball de bibliografia, individual (10% de la nota teòrica)
- 3/ prova teòrica, que estarà formada per una part tipus test i una altra part amb una pregunta oberta (80% de la part teòrica). Els treballs que s'hauran de fer s'explicaran el primer dia del curs.

El segon dia de classe cal portar la fitxa per als alumnes que vulguin acollir-se al sistema d'avaluació per curs. Caldrà indicar en la part posterior de la fitxa el tema escollit per al treball individual. Per a la part pràctica, també caldrà donar la fitxa als alumnes que vulguin ser avaluats amb el sistema d'avaluació continuada.

Avaluació pràctica

Els professors de la part pràctica exposaran a l'inici del curs els treballs que s'hauran de fer, els terminis de lliurament i com s'avaluaran.

Treball comparatiu (10% nota teòrica)

Objectiu

Observar les formes d'utilització del mitjà imprès i la utilització dels recursos visuals.

Analitzar l'elaboració tècnica del producte imprès.

Metodologia

Grups de cinc persones com a màxim. Elaboració d'una fitxa (model concret) per a cada publicació analitzada. Posteriorment, caldrà fer un informe escrit del treball.

Activitats

- 1/ Agafar un nombre de publicacions -revista- igual al nombre de components del grup i analitzar-les següent la fitxa model.
- 2/ Fer un informe escrit que expliqui, en resum, les conclusions de la comparació entre les diverses revistes analitzades.
- 3/ Aplegar tots els documents en una sola unitat: Fitxes, publicacions (millor si són A4) i informe.

Avaluació

Juntament amb el coneixement de l'assignatura es valorarà la realització correcta i veraç de la fitxa, la coherència i precisió del text escrit i la presentació.

Guió

L'informe cal que tingui entre 10 i 15 pàgines, i haurà d'estar estructurat de la manera següent:

- 1/ introducció;
- 2/ cos de l'exposició;
- 3/ conclusió;
- 4/ annexos (fitxes i publicacions)

Treball individual (10% nota teòrica)

Objectiu

Desenvolupar un coneixement concret sobre un aspecte del disseny gràfic i potenciar expectatives posteriors.
Contextualitzar l'aspecte concret estudiant en el coneixement global de la matèria.

Metodologia

Treball individual a partir d'un punt del temari mitjançant la utilització de bibliografia diversa.

Activitats

Elaboració d'un treball escrit d'entre 10 i 15 pàgines, que haurà de ser concret però exhaustiu i en què caldrà posar citacions textuales.

Avaluació

Es valorarà la concreció i l'exhaustivitat, la coherència i precisió de l'exposició, l'adequació de les citacions textuales

i la presentació, a més dels coneixements de l'assignatura.

Guió

Hi ha de constar: 1/ nom i cognoms de l'alumne; 2/ assignatura, curs i grup; 3/ títol de l'exposició i del tema a què correspon; 4/ exposició: introducció, cos del treball i final; 5/ fonts bibliogràfiques utilitzades.

1/ introducció; 2/ cos de l'exposició; 3/ conclusió; 4/ annexos (fitxes i publicacions)